

Temat: „*Ferdydurke*” Witolda Gombrowicza – informacje wstępne

1. Proszę wymienić dzieła poruszające zagadnienie wolności.
2. Pisarzy poprzednich epok interesowała głównie kwestia wolności zbiorowej. Kiedy Polska odzyskała w roku 1918 niepodległość, ważniejsza stała się tematyka wolności indywidualnej.
3. Co według Was oznacza określenie „być sobą” –czy bycie sobą w wolnym społeczeństwie jest trudne, czy jest możliwe, czy jest potrzebne?
4. Proszę przeczytać fragmenty utworu zamieszczone w podręczniku str.143-144, a następnie wykonać zad. 8 str. 145 (Po przeczytaniu całego utworu)
5. Proszę odpowiedzieć na pytanie, czy według pisarza człowiek ma jakiegokolwiek szanse na to, aby być pełni wolnym? (Zwróćcie uwagę na kwestię gombrowiczowskiej Formy Proszę wskazać w *Ferdydurke* trzy światy, które narzucają jednostce określone zachowania. Następnie proszę wskazać czym konkretnie jest ten proces urabiania człowieka przez Formę sięobjawia (karta pracy, zad. 1.).
6. Proszę o scharakteryzowanie obrazu szkoły nakreślonego w *Ferdydurke* na podstawie fragmentu:

„Było to to samo ciało, które w kancelarii wyraziło w swoim czasie pogląd, że zdrożało, staruszek nadzwyczaj przyjazny, siwy gołąbek z małą purchawką na nosie. Śmiertelna cisza zaległa w klasie, gdy otworzył dziennik – rzucił rozjaśnionym wzrokiem ku górze listy i wszyscy, co na A, zadrżeli –rzucił okiem na dół i wszyscy na Z zamarli ze strachu. Gdyż nikt nie umiał, zapomniano odpisać tacińskiego tłumaczenia z powodu dyskusji i oprócz Syfona, który już w domu sobie przygotował lekcję i mógł na każde żądanie, nikt nie mógł. Atoli staruszek, nie domyślając się wcale strachu, jaki wzbudzał, pogodnie błądził spojrzeniem po paciorku nazwisk, wahał się, zastanawiał i droczył się z sobą, aż w końcu rzekł ufnie: –Mydlakowski”.

7. Proszę zastanowić się jaka jest różnica i jakie podobieństwo pomiędzy szkołą przedstawioną w powieści Gombrowicza a własnym Waszym doświadczeniem.
8. Czy zauważacie aktualność pozostałych dwóch przestrzeni, w których bohater powieści, Józio, ulega dominacji Formy: nowoczesnego domu inteligenckiego Młodziaków oraz konserwatywnego dworku ziemiańskiego w Bolimowie.

Proszę zauważyć, że przestrzenie te dotyczyły relacji człowiek –społeczeństwo. Jednak *Ferdydurke* zawiera dużo głębszą wizję egzystencji ludzkiej – wizję człowieka z natury swej nieautentycznego, zniewolonego przez Formę. Wizja ta opiera się na koncepcji, że człowiek ulega Formie za pośrednictwem innego pojedynczego człowieka, z samego tylko faktu istnienia tego Drugiego. Już fakt obserwacji zmienia przedmiot, który jest obserwowany (scena z Józkiem podglądającym Zutę przez dziurkę od klucza).

9. Proszę wykonać zadanie 2. w karcie pracy –analiza fragmentów. Proszę opisać, w jaki sposób dochodzi w nich do rozbicia Formy.

ZADANIE 1

Wskaż trzy powieściowe przestrzenie, w których rządzi niepodzielnie Forma, i opisz wynikające z niej schematy myślenia i postępowania.

FORMA

.....

ZADANIE 2

Określ, w jaki sposób bohater w podanych sytuacjach rozbija Formę.

Fragment	Metoda rozbicia Formy
<p>Zamiast tedy ująć myśl od strony zielonobłękitnej, hardej, świeżej, ująłem ją ubogo. „Cóż, dziecko jest dzieckiem” – myślałem, wyobrażając sobie poród, mamkę, choroby, ognipiór, nieporządki dziecięce, koszt utrzymania oraz że dziecko swym ciepłem dziecięcym i mlekiem zniweczyłoby wkrótce dziewczynę, czyniąc ją ociężałą i ciepłą mateczką. Toteż powiedziałem ubogo, mentalnie, nachylając się do Młodziakówny. – Mamusia...</p>	
<p>Na zeszytach pilnik do paznokci, na oknie – syczoryk, [...] tenisowy pantofel, a w nim kwiat, goździk, przypadkowo porzucony. Jakże skromnie, a jak mocno! [...] O, mistrzyni! Gdy staromodne, naiwne, banalne hodowały azalie w doniczkach, ona w pantofel kwiat wrzuca, w sportowy! [...] Złapałem muchę, oberwałem jej nogi i skrzydełka, uczyniłem z niej cierpiącą, bolesną, przerażającą i metafizyczną kulę, nie całkiem okrągłą, ale w każdym razie przepaścistą i dołożyłem ją do kwiatu, wsadziłem cicho do pantofla. [...] Jakbym diabłem poszczuł nowoczesną!</p>	